

Miten yhdistää ruoantuotanto ja eläinten hyvinvointi?

Eläinten hyvinvointikeskus EHK, Luonnonvarakeskus Luke

Satu Raussi, FT, johtava asiantuntija
Tiina Kauppinen, FT, erityisasiantuntija

www.eläintieto.fi

kertoo tutkitusti eläimestä ihmisen käytössä
– eläimen hyvinvoinnin näkökulmasta

Sisältö

- Mikä on Eläinten hyvinvointikeskus EHK?
- Mitä eläinten hyvinvoinnilla tarkoitetaan?
- Miten eläinten hyvinvointi ja ruoantuotanto voidaan yhdistää?
 - Nykytilanne, eteneminen, tulevaisuus

Eläinten hyvinvointikeskus

- tavoitteena eläinten hyvinvoinnin turvaaminen ja parantaminen

- Riippumaton ja asiantuntijaverkosto
- Raportoi eläinten hyvinvoinnin tilasta
- Jakaa tietoa, keskustelee
 - > viranomaiset, sidosryhmät, media, kansalaiset
- Maa- ja metsätalousministeriö, Evira, Luke, HY, eläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnat
- Tieteellinen yhteyspiste eläinten suojelusta lopetuksen yhteydessä
- Eläintieto.fi

Eläinten hyvinvointi Suomessa
Kansallinen eläinten hyvinvointiraportti II



Hyvinvointi on eläimen kokemus

”Hyvinvointi on eläimen kokemus sen omasta psyykkisestä ja fyysisestä olotilasta. Käsitteellä eläimen hyvinvointi kuvataan eläimen vointia, joka voi vaihdella hyvästä huonoon. Eläimen hyvinvointiin vaikuttavat sen mahdollisuudet sopeutua ympäristön tapahtumiin ja olosuhteisiin. Jos sopeutuminen ei onnistu, tai aiheuttaa eläimelle jatkuvaa tai voimakasta stressiä, rasitusta, käytöshäiriöitä tai haittaa terveydelle, eläimen hyvinvointi heikkenee. Eläinten hyvinvointiin voidaan vaikuttaa pito-olosuhteilla, hoidolla, käsittelyllä ja eläinjalostuksella.

Koe-eläimen hyvinvointiin vaikuttavat perimä ja siihen mahdollisesti tehdyt muutokset, terveydentila, elinympäristö, hoito sekä koetoimenpiteet.”

Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta

Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta

Hyvinvoinnin kokemus

biologinen toiminta + luonnollinen käyttäytyminen + tunteet



Hyvinvoinnin indikaattoreita

- Olennaiset käyttäytymistarpeet
liikkuminen, ravinnonhankinta, lepo & uni, kehonhoito, lämmönsäätely, sosiaalisuus, tutkiminen & ympäristön tarkkailu, leikkiminen, lisääntyminen & jälkeläisten hoito
- Welfare Quality -mittaristo
Hyvä ruokinta, terveys, kasvatusympäristö ja käyttäytyminen
(Welfare Quality® www.welfarequality.net/everyone/26908/5/0/22)

Eläinten hyvinvointi & ruoantuotanto: nykytilanne

- Eläintaudit hallinnassa (erit. sika & siipikarja)
 - ETT, Sikava (Laatuvastuu), Naseva
- Kasvu & tuotos hyvät
- Lypsylehmien terveysongelmat
 - sorkat, utareet ja hedelmällisyys



Eläinten hyvinvointi & ruoantuotanto: tuotantotavat

- Eri tuotantotavat > erilaiset resurssit eläimille
- Kuluttajan valittavissa
 - tavanomainen
 - luomu
- Kananmunissa 4 vaihtoehtoa
 - kuluttajan ja kaupan vaikutusmahdollisuus



Eläinten hyvinvointi & ruoantuotanto: naudanliha ja maito

- **Naudanliha** pääosin maitorotuisista sonneista
- Tavanomainen & luomu
- Tilojen välillä paljon vaihtelua
 - emolehmiin vs. maitorotuisiin sonneihin perustuva lihantuotanto
- **Maito** parsi- ja pihattonavetoista
- Tavanomainen & luomu
- Parsinavetan lehmät laiduntavat
- Pihattolehmiiä ei välttämättä laidunneta
- Pieni luomunavetta voi olla myös parsinavetta
- Vapaan lehmän maito pihattonavetoista



Eläinten hyvinvointi & ruoantuotanto: yhdistämisen kipupisteitä

- Talous
 - Eläintuotannon kannattavuus heikko
 - Investointeja tehty vähän
- Hyvinvointimerkittyä lihaa ei Suomessa tarjolla



Liian halpa liha?

- Lihan kustannus $\neq$ kaupan kilohinta
- Esim. broileri €/kg*4=luomubroileri €/kg
 - Luomubroileri kasvaa puolet tavallista hitaammin
 - Liikkuu ja kuluttaa enemmän rehua
 - Luomurehu kaksin verroin kalliimpaa
 - Eläintiheys pienempi
 - Lämmityskustannukset suuremmat & isot ikkunat
 - Kesäisin linnut ulkoilee



Eläinten hyvinvointi & ruoantuotanto: miten edetään?

- Perussäädökset eläinten hyvinvoinnista
- Taloudellista tukea tuotantoeläinten hyvinvointia edistäviin toimiin
 - Eläinten hyvinvointikorvaus
 - Tuotantorakennusten investointituet
- Vapaaehtoiset toimet, joilla parannetaan eläinten hyvinvointia
 - Markkinoilta korvaus
 - Kuluttajan valinnanmahdollisuuksien lisääminen
- Askelia hyvinvoinnin edistämisessä
 - Liikkuva teurastamo
 - Uusien eläinjalostustekniikoiden hyödyntäminen

Eläinten hyvinvointi & ruoantuotanto: tulevaisuus?

- **Globaali** nisäkäsbiomassa suurempi kuin koskaan
 - > kasvibiomassa ei riitä ylläpitoon
 - > nisäkäsmäärän vähentäminen
 - > eläinten syömisen vähentäminen
- **Hyönteisruoka**
 - > yli miljoona tunnettua lajia
 - > riskinarvio ruuaksi kasvatettavien hyönteisten hyvinvoinnista
- **Keinoliha**

ELÄIN RUOKANA - KULUTTAJAN OPAS

elainruokana.elaintieto.fi

Tiedän mitä syön

Eläinten hyvinvoinnissa on eroja eri eläinlajien ja tuotantotapojen osalta. Eläin ruokana -oppaasta löydät tietoa tuotantoeläinten:

Elinolosuhteista

Hoitokäytännöistä

Hyvinvointitekijöistä

Hyvinvointiriskeistä



Kustannusarvio



Hyvinvointiarvio



Navetta



Ulkoilu



Vasikan hoito



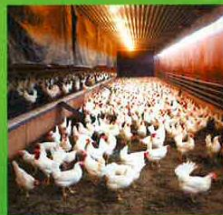
Kanala



Ulkoilu



Tila & Virikkeet



Sika



Nauta



Broileri



Eläinten hyvinvointikeskus

elaintieto.fi



Instagram

YouTube

